

Obsah

Část I. Historie mezinárodního práva a jeho vědy	26
Kapitola 1 Počátky mezinárodního práva	26
1.1 Prvky mezinárodního práva ve starověku	26
1.2. Východní samovlády	27
1.3. Indie a Čína	28
1.4. Antické státy	29
a) Řecké městské státy	29
b) Starověký Řím	30
1.5. Vědecké názory ve starověku a mezinárodní právo	32
Kapitola 2 Mezinárodní právo ve středověku	34
2.1. Právní společenství ve středověku	34
2.2. Vývoj dosavadních a vznik nových mezinárodněprávních pravidel	36
a) Válka – volnostní forma vyřizování sporů	36
b) Praxe uzavírání mezinárodních smluv	37
c) Rozvoj diplomatického práva	38
d) Pravidla mořského práva	39
e) Pokojné řešení sporů	40
f) Vývoj institutu represálií	41
g) Vývoj internacionalizace řek	42
h) Vývoj funkce konzulů	42
i) Institut azylu	43
j) Vývoj neutrality	44
Kapitola 3 Středověké ideje vytvoření mírové organizace	45
Kapitola 4 Mezinárodněprávní věda ve středověku	46
4.1. Teologická škola mezinárodního práva	46
4.2. Klasická škola přirozenoprávní	49
4.3. Škola radikálních naturalistů	51
4.4. Pozdní škola přirozenoprávní, tzv. Grotiani	53
4.5. Raní pozitivisté	56
Kapitola 5 Vznik obecného mezinárodního práva	57
5.1. Snaha o vytváření univerzálně platných pravidel mezinárodního práva	57

5.2. Význam smluv na vytváření obecného mezinárodního práva	60
5.3. Význam mezinárodních konferencí a organizací	61
5.4. Vliv mezinárodní arbitráže na ustálení obecně platného obyčeje . .	62
5.5. Tradiční mezinárodní právo	63
a) <i>Prameny tradičního mezinárodního práva</i>	63
b) <i>Povaha tradičního mezinárodního práva</i>	64
5.6. Válka v období tradičního mezinárodního práva	65
5.7. Mezinárodněprávní věda konce 19. a ve 20. století	66
Část II. Základní pojmy mezinárodního práva	71
Kapitola 6 Definice mezinárodního práva veřejného	71
Kapitola 7 Funkce mezinárodního práva veřejného, jeho předmět a systém (odvětví, instituty, normy)	73
Kapitola 8 Územní suverenita a územní výsost	74
Kapitola 9 Obecné a partikulární mezinárodní právo.	78
Kapitola 10 Dispozitivní a gentní pravidla.	79
Kapitola 11 Právní charakter mezinárodního práva a jeho zvláštnosti. . . .	80
Kapitola 12 Poměr práva mezinárodního k právu vnitrostátnímu	82
Část III. Prameny mezinárodního práva	87
Kapitola 13 Významy termínu „prameny“ mezinárodního práva.	87
Kapitola 14 Jednostranné mezinárodněprávní úkony.	89
Kapitola 15 Vícestranné mezinárodněprávní úkony	90
15.1. Pojmové vymezení	90
15.2. Jazyk smluv	91
15.3. Jednotlivé části smlouvy.	92
15.4. Druhy smluv	92
15.5. Postup při uzavírání mezinárodních smluv	96
15.6. Počátek platnosti smlouvy a důvody její neplatnosti.	99
15.7. Výklad mezinárodních smluv	101
15.8. Ukončení smlouvy výpovědí a odstoupení od ní, výhrady.	102
Kapitola 16 Prameny mezinárodního práva obyčejového	105
Kapitola 17 Poměr mezi obyčejem a smlouvou	107
Kapitola 18 Mezinárodní zdvořilost a mezinárodní morálka	108

Kapitola 19 Zásady (principy) mezinárodního práva	110
Kapitola 20 Obecné zásady právní	113
Kapitola 21 Pomocné prameny mezinárodního práva	114
Kapitola 22 Unifikace cestou mezinárodního práva	115
Kapitola 23 Kodifikace mezinárodního práva	116
Část IV. Subjekty mezinárodního práva	118
Kapitola 24 Státy	118
Kapitola 25 Povstalci a národněosvobozovací hnutí	121
Kapitola 26 Zvláštní politické útvary	124
Kapitola 27 Města (územní celky) s mezinárodním statusem	129
Kapitola 28 Mezinárodní organizace	132
Kapitola 29 Jednotlivci	134
Část V. Stát jako subjekt mezinárodního práva veřejného	139
Kapitola 30 Třídění států	139
Kapitola 31 Vznik státu a jeho právní důsledky	147
31.1. Vznik státu	147
31.2. Uznání státu	148
31.3. Uznání vlády	149
31.4. Uznání za povstalce a válčící stranu	151
31.5. Uznání za národ	152
Kapitola 32 Státní území	153
32.1. Nabývání a ztráta státního území	153
32.2. Státní hranice a pohraniční režim	157
32.3. Vzdušný prostor	163
32.4. Vnitřní (národní) vody	165
32.5. Mezinárodní řeky	166
Kapitola 33 Zánik státu	166
33.1. Způsoby zániku státu	167
33.2. Sukcese (nástupnictví) v souvislosti se zánikem státu	167
Kapitola 34 Mezinárodněprávní postavení státních orgánů pro mezinárodní styky	171

34.1.	Vnitřní orgány pro mezinárodní styky	171
34.2.	Zahraníční orgány pro mezinárodní styky	173
	a) <i>Diplomatická mise</i>	173
	b) <i>Zvláštní mise</i>	182
	c) <i>Stálé mise při mezinárodních organizacích</i>	183
	d) <i>Delegace v mezinárodní organizaci a na mezinárodní konferenci</i>	184
	e) <i>Vojenská jednotka, loď, letadlo</i>	185
	f) <i>Konzulární úřad</i>	185
Část VI. Právo mezinárodních orgánů a organizací		189
Kapitola 35	Mezinárodní orgány	190
35.1.	Mezinárodní konference	191
	a) <i>Pojem a druhy mezinárodních konferencí</i>	191
	b) <i>Svolávání mezinárodních konferencí</i>	192
	c) <i>Jednání a usnášení na mezinárodní konferenci</i>	194
35.2.	Jiné mezinárodní orgány	196
Kapitola 36	Mezinárodní organizace	197
36.1.	Pojem mezinárodní organizace	197
36.2.	Klasifikace mezinárodních organizací	199
36.3.	Struktura mezinárodních organizací	201
36.4.	Výsady a imunity mezinárodní organizace	203
36.5.	Sídlo mezinárodní organizace	206
36.6.	Financování mezinárodních organizací	208
36.7.	Funkce mezinárodních organizací	209
36.8.	Členství v mezinárodních organizacích	211
Kapitola 37	Celosvětové mezinárodní organizace	213
37.1.	Organizace Spojených národů	213
	a) <i>Proces vzniku</i>	213
	b) <i>Cíle a zásady</i>	214
	c) <i>Členství v OSN</i>	215
	d) <i>Orgány</i>	216
	e) <i>Mírové mise OSN</i>	219
	f) <i>Aplikační přednost Charty OSN</i>	220
	g) <i>Registrace mezinárodních smluv</i>	220
	h) <i>Spravedlivé zeměpisné zastoupení</i>	221

37.2. Odborné organizace	222
37.3. Světová obchodní organizace	223
Kapitola 38 Partikulární mezinárodní organizace	224
Čás227t VII. Postavení jednotlivce v mezinárodním právu.	227
Kapitola 39 Státní občanství fyzických osob.	227
39.1. Vymezení pojmu.	227
39.2. Nabývání a zánik státního občanství fyzických osob.	229
a) <i>Nabytí státního občanství</i>	234
b) <i>Zánik státního občanství</i>	235
39.3. Bezdomovci	236
39.4. Uprchlíci	238
Kapitola 40 Cizinecké právo	238
40.1. Vymezení pojmu.	238
40.2. Vstup na státní území a odchod z něho.	239
40.3. Diplomatická ochrana cizince.	241
40.4. Extradice	242
40.5. Územní (politický) azyl	244
Kapitola 41 Mezinárodněprávní ochrana lidských práv	246
41.1. Ochrana lidských práv z hlediska mezinárodněprávního.	246
41.2. Úmluvy o ochraně jednotlivých druhů lidských práv	248
Kapitola 42 Ochrana základních lidských práv a svobod v Evropě.	249
Kapitola 43 Stíhání a potrestání jednotlivců za zločiny podle mezinárodního práva	257
43.1. Mezinárodní trestní tribunály ad hoc	257
43.2. Mezinárodní trestní soud.	268
Část VIII. Právní režim mezinárodních prostorů.	273
Kapitola 44 Vymezení pojmu	273
Kapitola 45 Mořské právo	275
45.1. Vymezení pojmu.	275
45.2. Pobřežní moře	276
45.3. Úzké vodní cesty	278
a) <i>Mořské průlivy</i>	278
b) <i>Mořské průplavy</i>	279

45.4. Souostrovní státy	282
Kapitola 46 Oblasti účelově vymezené územní výsosti a oblasti vyloučené z územní výsosti	282
46.1. Oblasti účelově vymezené územní výsosti	282
a) <i>Přílehlá zóna</i>	282
b) <i>Výlučná ekonomická zóna</i>	283
c) <i>Kontinentální šelf</i>	284
46.2. Oblasti vyloučené z územní výsosti	285
a) <i>Volné moře</i>	285
b) <i>Mořské dno a jeho podzemí za hranicemi pravomoci států</i>	287
Kapitola 47 Právní režim Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles	290
47.1. Právní režim Antarktidy	290
a) <i>Územní nároky</i>	290
b) <i>Antarktický smluvní systém</i>	291
c) <i>Orgány antarktického smluvního systému</i>	293
d) <i>Výměna informací</i>	293
e) <i>České aktivity vztahující se k Antarktidě</i>	294
47.2. Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles	295
a) <i>Dobývání vesmíru</i>	295
b) <i>Kosmický smluvní systém</i>	296
c) <i>Kosmonauti, astronauti, tchajkonauti</i>	298
d) <i>Registrace vesmírných objektů</i>	299
e) <i>Odpovědnost za škody</i>	300
f) <i>Měsíc a jiná nebeská tělesa</i>	301
g) <i>Mezinárodní organizace s kosmickou agendou</i>	301
Kapitola 48 Mezinárodní právo životního prostředí	302
Část IX. Mezinárodněprávní odpovědnost	307
Kapitola 49 Ručení a reparace v tradičním mezinárodním právu	307
Kapitola 50 Pojem a náležitosti protiprávního chování v současném mezinárodním právu	309
50.1. <i>Objektivní prvek</i>	309
50.2. <i>Subjektivní prvek</i>	312
Kapitola 51 Okolnosti vylučující mezinárodně protiprávní chování	316
51.1. <i>Přivolení postiženého státu</i>	316

51.2. Protiopatření reagující na protiprávní chování (aplikace sankcí)	317
51.3. Vyšší moc a náhodná událost	317
51.4. Tíseň	318
51.5. Právo na sebeobranu	318
51.6. Opatření ve stavu nouze	318
Kapitola 52 Pojem odpovědnosti v současném mezinárodním právu	322
Kapitola 53 Obsah odpovědnostní povinnosti	323
Kapitola 54 Odpovědnost při porušení kogentních norem	325
Část X. Donucení v mezinárodním právu	328
Kapitola 55 Přímé donucení v současném mezinárodním právu	328
Kapitola 56 Nátlaková opatření mimoprávní (faktické) povahy	329
Kapitola 57 Náležitosti represálií	330
Kapitola 58 Právo na sebeobranu	332
Kapitola 59 Donucení organizovaným společenstvím států	336
59.1. Opatření bez použití ozbrojených sil (čl. 41 Charty OSN)	338
59.2. Opatření s použitím ozbrojených sil (čl. 42 Charty OSN)	339
Část XI. Řešení mezinárodních sporů a ozbrojených konfliktů	341
Kapitola 60 Smírné řešení mezinárodních sporů	341
60.1. Přímé diplomatické jednání	341
60.2. Dobré služby a zprostředkování	342
60.3. Vyšetřovací a smířčí řízení	344
Kapitola 61 Prostředky řešení sporů	345
61.1. Mezinárodní rozhodčí řízení	345
61.2. Rozhodčí tribunály pro mořské právo	346
61.3. Mezinárodní soudní řízení	346
61.4. Mezinárodní tribunál pro mořské právo	351
61.5. Evropská úmluva o mírovém urovnání sporů	353
Kapitola 62 Mezinárodní terorismus	354
62.1. Pojmové vymezení	354
62.2. První kodifikační snahy	358

62.3. Protiteroristické mezinárodní úmluvy na univerzální úrovni . . .	359
62.4. Potlačování terorismu na regionální úrovni	366
Kapitola 63 Definice agrese	368
Kapitola 64 Právo ozbrojených konfliktů	373
64.1. Základní prameny vztahující se k právu ozbrojených konfliktů	375
64.2. Počátek války	377
64.3. Pojem válečné oblasti	378
64.4. Válečná okupace	379
64.5. Pravidla ozbrojených vnitřních (občanských) konfliktů	381
64.6. Zastavení válečných akcí	382
64.7. Ochrana obětí války	384
Doporučená a použitá literatura	388
Rejstřík jmenný	413
Rejstřík věcný	415